

BOGDNJJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

Lj. 28.

V četrtik 10. mal. serpana.

1851.

Naloga katoliških Slovanov v Cerkvi.

Pod tem napisam je v Dunajskih Brunnerjevih cerkvenih novicah spis, kateri je zares vredin, de bi ga premislili vsi Sloveni in Nesloveni, kolikor imajo serec in v sercu ljubezin Kristusovo. Bere se ondi:

Velika rodovina slovenskih narodov na izhodu v Evropi, ktera se je po nesrečnim razdertju ločila iz zivljenja edine cerkve, se bo s časam zopet vernila v naročje edinosti: tega se zvesto nadjamo. Kako čudin in neverjetin bi se bil pred 50 leti zdel na Angleskim obraz sadajnega stanja, ako bi ga bil kdo s prerorskim duham nasenčil! — — Razločivni čas, ob katerim se bo sever kakor velikanska moč razkolništva na izhodu uklonil, je morebiti bližej mem našiga upanja. Torej je naloga (odmena) katoliških Slovanov po avstrijskih dezelah: Cerkevno vedo ali učenost v svojim domorodnim jeziku tako obdelovati, de bi svojim oddeljenim domorodnim bratom nasprot svojo duhovno moč zbrali, ktera obljubim, de ne bo mudila, jim njih pot preklesiti, in saj blagejši in bolj obdelane zmed razkolniških duhovnov in neduhovnov perpravljati k vernitvi v sv. Cerkev. To pa bi bila v rimsko-katolski Cerkvi naloga slovenskiga slovstva, ktero zasluži, de bi ga v prid nar bližejši prihodnosti cerkveni predniki podperali, katerim je slovenski ljud in slovensko duhovstvo vladati. Na drugi strani se na avstrijski zemlji ravno v slovenski besedi vzdigujejo živei krivoverstva, ktero prederzno dalje dere. Proti tem živeam se mora Cerkev z orožjem učenosti v ravno tem jeziku nasproti postaviti; ako ne, bo nas zadelo očitanje, de smo v cerkvenim slovstvu slovenski živelj nemarno zamudili, ter brez boja nasprotnikam bojiše odstopili. Spisovavec teh verstie je po jeziku, po rodu in domačii Nemeč; kjer koli pa se dela za srečo Cerkve, on noče, de bi pri njem kako malovredno nemčarstvo (Deutschthumelei) kej imelo opraviti. Ako bi on k temu imel moč, zvesto bi on prvi znanske in spisovavske moči katoliških Slovanov združil in v red spravil, de bi na eni strani v domačii delali stanovitin odpor zoper cerkvene sovražnike, na drugi strani

pa katoliški vedi pripravljali pot v kraje, kteri so v razkolništvu zaplesneli. S takim prizadevanjem bi človek, se vé, v vserosijski samoderzii ne prisluzil briljantoviga reda Stanislavovskiga. — Bog daj, de bi se katoliški duhovni slovenskiga jezika hotli na ta omen ozreti!

K temu pristavi „Blahoves“: Koga je na to nam reči? Sloveni smo, in blaženost našiga naroda je nam pri sercu v ti meri, v kteri želimo, de bi bilo poveličano ime Kristusovo v Cerkvi. Kar je tedej v recenim spisu povedano, je nam iz serca vzeto. Torej smo se toliko serčniši zaveselili, toliko gorečniši zahvalimo neznanimu spoštljivimu bratu Nemcu, de je svoj glas povzdignil za Božjo reč v našim narodu.

Serčno se zahvalivsi, si vzamemo za dolžnost, oko na ta pomljivi spis obrniti. Neimenovani g. spisovavec nar pred prav primerno dokazuje, de bi se mogla med katoliškimi Sloveni v avstrijskih deržavah cerkvena veda v domorodnim jeziku krepko pestovati in obdelovati. On opominja, de naj bi se duhovni za to pečali, in de bi se po tem takim duh prave kersanske olike na polji slovenskiga slovstva okrepčil in zmogel. Ta beseda je v resnici vestniga preudarka vredna! Ali dosihmal — bodi Bogu potoženo! — se je v ti reči malo storilo. Serec nam kervavi, ko se spomnimo resnice in preudarimo dosedanje nezgode naše. Katoliški Sloveni so jedno celiga cesarstva avstrijskiga, — je nas 15—16 milionov — pa kje so in koliko najdem pri nas učilnic, koliko semeniš, de bi bili se v njih učili rejenci v domorodnim jeziku skrivnosti in resnice božjiga razodenja misliti in zglasovati? i. t. d.

— n.

Nové Iskre sv. katoliške vere v sredi Luteranstva.

„Nič ni noviga pod solncam“ je rekel Modri (Pridig. 1, 10.); in res, če pergodbe sedajnih časov pogledamo, najdemo druge njim zlo podobne in enake, ki so se nekđaj permerile. Visigoti so se bili h koncu 4.

in v začetku 5. stoletja lepe Spanske dežele polastili, kjer je katoliška vera prav lepo cvetla, sami pa so bili arianske krive vere, ki v Jezusu K. niso božje nature spoznali. Njih kralji Teodorik II., Evrik, Amalrik in sobesno Levigild so hotli vse svoje podložne k arianskim zmotam persiliti in so preganjali katoliško vero tolikanj, da je kralj Levigild clo lastniga sina Hermenigilda, ki je bil od arianske h katoliški veri prestopil in se od nje več ločiti ni dal, neusmiljeno ubiti ukazal (13. aprila l. 586). Ali prelita kri tega sv. marternika in družih zvestih katoliških kristjanov, nad katerimi je Levigild kakor nov Dioklecian divjal, je Boga ginila, se svoje cerkva na Spanskim usmiliti; v smerti je Levigild spoznal svojo krivico, brez da bi bil sam nehal arianec biti, njegov sin Rekared pa se je berž prvo leto svojiga kraljevanja (587) katoliške vere poprijel in svoje podložne ne s silo ampak s prepričanjem in modrim podučanjem h katoliški veri perpeljal. Tako je bila Španska dežela spet katoliška postala, potem ko je arianska kriva vera kaeih 180 let tam gospodovala. Zlo tako se godi današnji dan. Zgodbe nam povejo pota, po katerih ste Lutrova in Kalvinova krivi veri in njuni odraski v zgornji Evropi se vkoreninile. Ropanje cerkvenih posestev, razujdanost, nevednost, pa tudi sila, kervavo preganjanje katoliške vere so ondotne dežele od prave ednozveličavne vere odtergale in jih krivooverstvu v zrelo dale. Angleški vladarji Henrik VIII., Elisabeta, Jakob I. Wilhelm III. Ana; švedski Gustav Vaza, Gustav Adolf, Danski Friderik I., Kristiern III. (Kristian III) i. t. d. so zve-sto hodili po stopnjah vandalskiga Gense-rika, visigotskiga Levigilda in družih krivooverskih vladarjev. Katoliška vera je v njih državah mogla se skriti — in veči del bežati. Ali kri svoji cerkvi zvestih katolicanov, ki je bila per vpeljavi protestantizma prelita, in prošnje gorečih katolicanov za spreobrnjenje krivo-vercov, ktere slavne spreobrnjene P. Ignaci Spencer tolikanj perporoča, so jele danasnji dan lep sad kazati. Na Švedskim, kjer ste kraljca Evgenia vdova kralja Bernadota, in kraljica Josefina (heči vojvodnje Leuchtenberske sestre Njh velič. cesarice Karoline Avguste) katoliške vere, se je to leto v Stokholmu nekaj oseb (zlasti ženskih) od luteranske h katoliški veri spreobrnilo. In kdo ve, kaj se bo se v tej domačii sv. Brigite godilo. Se ve pa, da Luterani tam zdaj že od tega goverijo, da bojo vsi spreobrnjenci iz dežele izgnani, ako katoliške vere ne popustijo. Njih pastori pa tudi tam tolikanj zoper katoliško vero vpijejo, da bi skorej misliti bilo, da so ob pamet peršli.

V Meklenburgu, kjer sta bila v l. 1555 vladarja Ulrik in Janez Olbert katoliško vero popolnoma zaterla, tako da so čisti Luterani tam bili, se je letas spet jela katoliška vera na posebno vižo odpirati. V poglavitim mestu Sverini je ena kat. cerkev; slavni publicist Florencourt je že to leto tam v katoliško cerkev stopl. in Dr. Friderik Bernard Maassen, rojen v Vismaru, in zdaj viteski sindik v Sverinu, je na binkoštno nedeljo per prvi božji službi ravno to storil. Spreobrnjenja so se tam zlasti v višjih stanovih godile; še več se jih v kratkim percakuje. Tako se je uni mesec neki šverinski strazni oficir per kat. mašniku oglasil, da želi katolican biti, in je neznano ljubezen in vnemo za cerkev kazal. — Spreobrnjenci tukaj sami ne vedo povedati vzroka, kateri jih je h prestopu naklonil; to se mora le gnadi božji perpisati. Pred nekimi tedni je zdrav, terdin vojak neizrečeno velike želje dobil, „pravo telo Kristusovo vziti.“ Kako mu je to peršlo, ni sam vedil, pa hitel je k mašniku, prošil, da bi smel katolican biti, in v času poducenja je persel po 1 do 5krat nadan, tako da so mašniki njegovim željam komaj vstreci zamogli. Čez 4 tedne je poln vere in ljubezni očitno v kat. cerkev vzet

bil. Per nekterih se zbudi na enkrat velika ljubezen do prečiste Marije Device; in ena luteranska gospa, ki je zraven bila, ko je neki spreobrnjenec katoliško vero očitno molil, je bila tolikanj ginjena, da se je zjokala in po dokončani šegi s tim spreobrnjencem, berž prosila, da bi tudi ona v katoliško cerkev vzeta bila.

Take dogodbe, piše nekdo iz Meklenburga, nam dajejo upanje da bo nebeškemu Očetu morebiti dopadlo, resiti pregrešni rod še enkrat brezna, kteriga si je sam perpravilo.

Ljudje, ki niso pietistam v roke padli in se Lutrovih pisem prav terdo ne deržijo, mislijo, da ni potreba se kake zunajne cerkve deržati, in če se to vender hoče storiti, mora ta katoliška biti.

Kmetje, ki še niso od kvasu prazniga izobraženja (Aufklärung) popačeni, pridejo radi k sv. maši, per kateri se prav pobožno zaderžijo; v boleznih hodijo h katoliškim duhovnam po žegnano vodo, in pomenljivo je, kako je star umen kmet po dokončani božji službi mašnika ves ginjen vprasal, od kod pride, „de tudi on té tako lepe cerkve nima.“ Ko mu je mašnik rekel, da jo je on (kmet) poprej (pred 300 leti) tudi imel, potlej je pa persel Luter in je drugači naredil, je kmet odgovoril: „To bi se bilo imelo per miru pustiti“ (dat har he mau blieben laten sült, d. i. das hätte man bleiben lassen sollen). —

V Ludwigsburgu na Virtemberskim, kjer je znani nasprotnik keršanstva Dr. David Friderik Straus doma, je bil 19. p. m. za katolicane lep dan. Po dvorisu grada so oni smeli po posebnim kraljevim pervoljenji procesjo z sv. rešnjim Telesam imeti. To se že ni godilo od l. 1749 sem zavoljo Luteranov, iz katerih večina tamošnjih prebivavcov obstoji.

Kakor vidimo, da se v zgornji Evropi sredi Luteranov katoliška vera oživlja, tako se pa v južnih krajih protestanska kriva vera ise vkoreniniti. Znano je, kako v Florencu že začenjajo v laskim jeziku svoje zmote oznanovati, in tudi v Ljubljani bo njih tempel skorej že dodelan. Pretečeno leto (1850) je bilo v celi Krajski kronovini samo pet protestanskih otrok rojenih, merličev osem, ženitev, kjer so bili ženini protestanti in neveste katolicanke je bilo šest. Zavoljo pričujčnosti veliko ogerskih honvedov je bilo tudi med vojaki 47 protestanskih merličev. Iz tega se vidi kako malo — skorej nič ne bo pastor v Ljubljani imel opraviti, in bo skorej podobin unim anglikanskim pridigarjem, ki so med katoliškimi Irči nastavljeni in večkrat zunej svoje derzine nobene protestanske osebe v svoji okolici nimajo.

S—n.

Svete Cerkve zaničevaveam.

Cerkve zapoveduje, ne le nedelj, ampak tudi praznike praznovati in posvečevati, se v nedeljah in praznikih ne le hlapčevskih del zderžati, ampak tudi tistih, ktere jim nečast delajo, ali njih posvečevanje zaderžavajo; ne le nekaj dneva k dobrimu obrniti, ampak celi dan, ker je ves Bogu posvečen. Morebiti Bog veasi več delavnih dni pusti deževati, zato, ker mu ljudje tolikokrat praznike s posvetnimi opravki kradejo in namesti kaj božjiga spremišljevati in se v Bogu veseliti, za kacim dobičkam, ali po barantii gredo, ali doma kaj prodado ali kaj spravijo.

Tega ni verjela mlada žena na D... in je sla binkoštni pondeljik jagode brat v čevljih, katerih eden je bil malo stergan, in ravno skoz tisto luknjico jo je kača picila, da je srota kmalo vso nogo oteklo imela, in per mnogih zdravilih je komaj ostala per življenju; zdrava pak se zdej ni. Koliko časa je za majhni dobiček zdej

za svojo domačijo zamudila? Takole Bog uči: zares v živo pridiguje. Nje revni stan je ne izgovarja, ker praznik je za reveža kakor za bogatina; in revež mora tudi za svojo dušo skerbeti kakor bogatin.

Še nekaj. Pol drugo leto je minilo, kar se je to per železnici zgodilo. Mlad, terden, pa prevzetin delavec je imel navado v postnih in nepostnih petkih meso jesti, če ga ravno druge dni ni imel, torej iz same prevzetnosti. Pa to zaničevanje božje in cerkve mu ni bilo še dosti. On je začel tudi meso in ribe vkupej jesti, in endan (ta je bil posledni njegoviga življenja) je vzel masla in špeha, ter vkupej severl. rekoč: S tem, pravijo, se Bog prav draži. Proti večeru ga začne glava boleti in zmirej bolj, pa ni spoznal božjiga obiskanja, poznej ga je začelo po životu gristi, de se je začel valjati in strašno tuliti; govoril ni nič, le tako čudin glas je gnal, da je bilo ljudi strah, ker se jim je zdelo kakor bi ga hudi duh martral, kar so le zato sodili, ker je tako hudobno živel. Se ve, de ni prosil za mašnika, pa tudi nihče ni po-nj šel, ker je bil unkray vode, in po noči ni hotel brodnik voziti, ker je bila voda velika. O polnoči je umerl, in ni bil pred ne tih ne per miru.

Mesožerci se zgovarjajo rekoč: Kar per ustih noter gre, ne ognusi človeka. Res je to; sicer bi mesa nikoli ne smeli jesti: ali to ognusi človeka, kar per ustih ven pride, slabe misli namreč in hudi naklepi, zaničevanje cerkvenih zapoved, nepokoršina do te ljubeznive matere, katera je v ti zapovedi toliko perjenjala, de že skorej več ne more. Kdor tega majhniga posta in zderžanja ne more prenesti, ta je zares sužen mesa, ktere s. Pavel objokuje. D.

Ne motite se. Bog se ne da zasramovati.

V neki vasi okrožja Reichenbach v Sileziji se nekoliko od čede dobriga pastirja zgubljenih ovac potika, kterim ni družiga mar, ko zasramovati, zasmehovati, černiti, z nogami teptati vse, kar je Božjiga, kar je njemu v čast posvečeniga. Nedavno se jih je bila lepa družba v kerčmi sošla, mnoge burke vganjala, ter si sosebno z zasmehovanjem svete vere in njenih sluzabnikov kratek čas delala. Nazadnje jim celó v misel pride, s svetim zakramentam norčevati. Vzamejo tedej klobaso, naredé iz nje hostie, jih v kupo z zganjem namočiti denejo, ktero zdej nekdo zmed njih prime, se proti družim oberne, de bi jim ko duhoven govoril, ki so vsi na kolena popadali in zeljni pričakovali, kaj de jim bo nakvasil. Pa ko vražnik spregovoriti kane, se začne grozno pačiti in viti, kar se je smehunam začetakama nalaš zdelo, ki se pa, ko bi trenil, od mertuda zadet zgrudi. V vmedlévici ga domu nesé, kjer je čez nekaj dni zdihnil svojo ubogo dušo v neskončno večnost! — Ta prigodba je resnična in poterjena, in pri tej priloznosti je bilo ljudem v okolici s prižnice na srece položeno, kako strašno je takimu stopiti pred sodni stol Božji in kako Bog že tu hudobije kaznuje.

Razgled po kersanskim svetu.

Rihard št. Ketteler. Iz Münstra 14. rožnika. Rihard št. Ketteler, brat mogonškiga škofa, je bil dosihmal fajmošter v Hopstnu na Vestfalskim. Pred nekoliko dnevi se je na Tirolsko podal, in bo ondi v kopucinski red stopil. Ločenje od njegove duhovnije ga je nar teže stalo, kakor sam pravi. Drugo nedeljo po

veliki noči, ko je bil evangeli od „dobra Pastirja“, je poslednjič pridigal, in je potlej v temni noči vzel popotno palico v roko, ter se odpravil, de ni nihče vedil, ker bi sicer pred jokanjem in žalovanjem svojih duhovnijanov ne bil mogel rinati. — Nekako pred 12 leti je bil še častnik (oficir) pri plavih konjkih v Düsseldorfu; vzel je pa slovo, se zučil bogoslovja, je stopil v semeenišče v Monastiru (Münstru), je bil podduhovnik, potlej duhovnik, je šel z vojsaki ko duhoven v Holšteinsko in Jütlandsko, je v sredi med svinčenkami v štoli z njimi jezdaril, je na bojišu ranjenim in umirajočim pomoč delil, dobil red rudečiga orla, in je imel v berlinskiga prošta izvoljen biti; odgovoril je pa: „Jez bom ubog kapucinar.“ — Pri slovesu ko častnik je mogel od nekiga vikših britko pikanje slišati: „Vaše upanje v duhovskim stanu ni kej posebno, ker kolinski vikši škof je še mlad.“ On je pa odgovoril: „Nikar se mojiga povikševanja ne bojte, — nič družiga ne želim od božjiga usmiljenja kot nebesa.“ Poslednji čas je zvesto bral življenje sv. Gotfrida, kapenberškiga grofa, ki je s svojim bratom Otonam ob času sv. Norberta toliko dobriga za Vestfalsko storil. Po njunim zgledu se mu je zazelelo, vsemu posvetnemu se odpovedati.

Jeseni bo zopet eden njegovih stricnikov, mladi grof Friderik Galen-ski v monastirsko duhovnico stopil. (Volkschalle.)

Jeruzalem. Nastala je spet navadna tihota, ker so romarji po veliki noči iz svetiga mesta odšli. Odcepljenih grekov je prišlo letas na božjo pot 6000, armencov 20, zahodnih katolicánov 600. Angleško-boruski škof je dobil unidan iz Borusie nekej protestantskih pomagavcov in pomagavk, ktere hočejo gostivnico (hospitium) za romarje napraviti in oskerbovati, po izgledu katoliških milih sester. Jim bo pa li mogel dati duh protestantizma tisto vdanost in vnemo, ktera mile sestre navdaja?

Britansko. — Slovesni poprejšni anglikanski arhidiacon Manning je v diakona posvečen in bo katolišk duhoven. Lani v katolsko cerkev prestopivši častnik (oficir) Pankenham, vnuk vojvoda Velingtona, je k pasionistam za novica perstopil. Četertik pred binkoštni je bila v St. Johnu posebna božja služba; mašovavec, strežniki in pridigarji so bili spreobertnjenci, in vsi ondasnji spreobertnjenci (Mosell, Simon, Dodoworth, Bel-lasis, Allies in do 50 družih) so bili pričujoči. — Irski duhoven Dr. Kahill, krepek govornik, uči v Liverpulu razločivne nauke med katolicánstvam in protestanstvam; imenitni anglikansk duhoven, J. Kollins mu je naznanil, de bo h katoliški cerkvi prestopil, ker so o nauku od sv. maše njegovi poslednji dvomi zginili. — Po tem ko je ravno kar spodnjica (spodnja dvornica) papezeve razpise, po kterih naj se škofje za posebne škofije volijo, čisto in na ravnost zaverгла in zaničila, je bil v nedeljo Dr. Vanghon v Killaloen-skiga škofa na Irskim posvečen in pri posvečevanji je bilo, se ve de, tudi papezevo poterjenje očitno brano.

London. Manning je že posvečen, in bo šel v London se bogoslovstva dalje učit. — Nar novejši poverjenca (v kat. cerkev) imenuje „Tablot“ g. Sortlanda in g. Orr; poslednji je v Rimu bil sprejet. — V Liverpulu je, po naukih Dr. Kahilla, do 80 oseb sklenilo, ob enim v katolsko Cerkev prestopiti.

Popotniki iz Londona ne morejo nikoli dopovedati, kako močno se katoliška vera v tem središu vsiga sveta ozivlja; cerkvice so pretesne za trumo vernih, ki v nje tiše; plesisa in besediša v cerkvice predeljujejo; tako je O. Ravinjan binkoštno nedeljo pridigal v Hanover-Room-u pred obilno množico, veči del iz anglicancov. Zmagovanje prave vere je njene sovraznike razkacilo ter iz njih ošabniga spanja zbudilo: neki pastor iz Rosforta je

kardinala Wiesemana na verski boj klicati, in se hrusti spričati, de — — pa čimū ta list s tacimi lažnjivimi obdolževanji mazati? Kardinal Wieseman je pokojno in častitljivo odgovoril, de mu ne gre svoje cerkve opravičevati, protestantsko odpadništvo se ima opravičiti, zakaj de je odpadlo. Francoski list „l'opinion publique“ pristavi: kdor zmed protestantov z milostjo od zgorej ni k pravi veri zavrnjen, v umoverstvo (nationalismus) pade; rošfortski pastir je enak vojaku premagane vojske, kterimu se zaželi generala zmagovavne vojske na dvoboj klicati.

Hollandia. V zacasnim stanovanji v Amsterdamu je kralj mnogotere osebe in poslanstva pred-se pustil. Pri poslanstvu protestantskih pridigarjev je komaj dosti lepih besed najdel, in jih je k boju zoper katoličane spodbudoval, kteriga so nase vzeli. Temu nasprot je bilo pa poslanstvo katoliških duhovnov, v kterim so bili nar častitljivi duhovni glavniga mesta, merzlo in tako pristudno sprejeto, de bo prihodnjic katoliški duhoven v oziru na svoj stan mogel pomišljevati, pred kralja priti samo z namenam, se mu poklonit. Tako tedej v Hollandii dve petini prebivavcov, ki so katoličani, očeta nima, ker si kralji v svojim sovraštvu do svojih katoliških prebivavcov veči del ravnosledni ostanejo, in tudi njih lastna nesreča jih ne zmodri. Ded sedanjiga kralja Vilhelm I. ki je 1815 nastopil, je bil zmiram bolj in bolj neusmiljen do svojih katoliških podložnih, torej tudi pri njih ni mogel nobeniga sočutja najti, ko so prekučuhi punt zbudili, in je bilo 1830 Belgijansko ločeno. Ko je bil že pol kraljestva zgubil, se je bil zmodril in po odloženi kroni se je bil celo s katoličinko oženil. Njegov sin Vilhelm II. je bil v svojim kratkim vladanji dober katoličanam, ker ga je bila poprejšnja skušnja spametvala; sedanji kralj Vilhelm III. je zopet v prve stopinje svojiga deda stopil; je še mlad, morebiti tudi njega skušnja nauči, de ni dobro nedolžnih sovražiti in preganjati.

Iz Dunaja se piše v „Kath. Bl. v M.“, de je gosp. Dr. Knobleher 4. dan pretečeniga mesca Dunaj zapustil, ter se podal skoz Line in Solnigrad v Monakov, kjer se bo nekaj časa mudil, potem gre skoz Insbruk v Rim. Po tem ko bo svetimu Očetu vspeh svojiga misjona naznanil, in nove sporočila zastran noviga vinograda Gospodoviga v znotranji Afriki prejel, misli konec mal. serpana v Terst priti, in se potem s svojimi tovarsi, ki ga bodo tam percakali, od ondod v Aleksandrijo podati. (Bo saj mende gosp. generalvikar tačas še na Kranjsko za kak dan persel, kakor nekteri upajo, ker bo že tako blizo?) Konec kozoperska upa zopet na svojim mestu v Hartumu biti. Gosp. Knobleher je v Hartumu zapustil 3 duhovne, k tem bo perpeljal še 12 tovaršev — in sicer 8 duhovnov in 4 svetne. Med poslednjimi je cesarsk vertnar, kterimu je svitli cesar pervoljenje dal, z dosedanjo plačo se misjona vdeležiti, ali, če hoče, tudi čez kej let nazaj na Dunaj v svojo službo priti. Tudi neki učenik farne Brun-ske šole se je k njim pridružil, kteri se ravno misli kovačarije učiti, de bo s tako umetnostjo misjon pospešil. Neizrečeno koristno pa bi utegnilo biti, de je tudi jutrodeželsk bukvtiskar za misjon perdobljen in z vso k tej reči potrebno pripravo iz Dunajske tiskarne obilno preskerbljen. Gospod generalvikar je sam rekel, de so njegove želje in nadjanja popolnoma dopolnjene, ker vlada je vse storila, serčnimu misjonarju v njegovim obširnim prizadevanji na pomoč priti. Odpravila je napotja, ktere so mu od strani avstrijskiga poslaništva v Hartumu žugale; pervolila mu je letin znesik 1000 gold. iz redemtoristiskiga zaklada; je vsim avstrijskim škofam svoje dopadajenje

naznanila, de k temu sv. namenu perpomorejo, in poslednjic je tudi pervolila, v celim cesarstvu društva v prid misjona napraviti. Odbor imenitnih in visokih katolčanov se je vredbe tega društva lotil; med njimi so ministerski svetovavci Dr. Mešutar, Koller, Hock, dvorni svetovavec Hurter, grof Fries, grof O'donnel, korar Kolumbus, dekan Horny, in drugi. Varh tega društva, ki se bo „Mariina bratovšina“ imenovalo, je bil prošni biti prevzvišeni gosp. kardinal Svarcenberg, in upa se, de bo on, kakor je ves blagosercnih in cerkovnih misel, v to prošnjo tudi dovolil. Kolikor se ve, se tovarsi te bratovšine zavežejo, vsak mesec 5 krajcarjev dati, in kratko molitvico za srečno oznanovanje sv. evangelija med Zamorci moliti. Gosp. generalvikar je dobil tudi mnogo obilnih darov za božjo službo v novim misjonu, in ravno zdaj mi-li mlad umetnik Führichoviga učenistva podoba za altar prve misjonske cerkve v Hartumu začeti malati. Pogumni misjonar je svěsto lepo število Dunajčanov zlasti iz vikših stanov za sv. vero vnel in navdihnil, in v tem pomenu je tudi njegovo tricetertletno prebivanje na Dunaju za naše ubožnoversko stolno mesto nekaki misjon bilo. Zmed 8 duhovnov, ki jih bo gosp. Dr. Knobleher seboj vzeli, ni nobeniga dunajčana.

Avstrijsko. Po mērjenji do konca 1848 leta znese velikost našiga cesarstva nekako 12.123 štirjaških milj, je tedej okoli 2000 štirjaških milj veči od Francoskiga, in nekako 2¹/₂ krat toliko kot Prusija. — Število prebivavcov v celim cesarstvu (po števenji 1846) znese 37.443.033 duš, tedej skorej za 2 miliona več kot na Francoskim, več kot pol več kakor na Pruskim. — Po razločnosti vere je 30.052.068 katoličanov (med njimi 26.357.172 latinske, 3.694.896 jutrovske šege ali obreda). — 3.161.805 razkolniških ali nezedinjenih grekov. — 1.286.799 protestantov (lutanarjev) avgustanskiga spoznanja. — 2.161.765 protestantov helveškiga spoznanja. — 15.541 unitarcev, — 2350 družih ločin, in 729.005 judov. —

Krajnska. Na Verhniki je nova cerkev že pod streho, in obok se izdeluje; lepo znamenje vneme ondašne soseske.

Maril.

O devica, bod' češena!
Ti kraljica vsih nebes;
Ti si vsim nam vir življenja,
Ti si sladka, mila vsa.

Svit blišobe te obdaja,
Sončno sije tvoj obraz,
Vsa lepota svet'ga raja
Služi tebi v večni kras.

Vender tvoj obraz je mili,
Mile tvoje so oči; —
Vse, kar tebe bi prosili,
Nas poslušaj mati ti!

Si ponižna in premila,
Si nam dobra vsaki čas,
Si nam mati, kot si bila
Še na zemlji kdej pri nas.

O devica, bod' češena!
Bod' češena vekomaj!
Taka mati ni nobena,
Kot si bila ti vselej! —

A. Praprotnik.